

Latweefchu Awises.

Nr. 11.

Zettortdeenâ 12. Merzi.

1859.

Awifchu sinuas.

Wahzsemme. Kâ tad nu buhs ar to karru, no ka wiffa pafaule bihstahs? Woi buhs, woi ne buhs? — To neweens ne sinn ihsti teikt; jo ta gudra galwina Parisê tâ darra, ka ir tee gudrafee ne no winna azzim, ne no winna wahrdeem warr no-prast, ko schis Napoleons nodohmajia darriht. Kad nu wiffa pafaule fahfufe brehkt, ka itt bes kahdas wainas karru gribboht fahkt, ar ko ne-isteizama fajufschana, pohfts un breefmas pa wiffu Giropu warroht isjeltees. — Kad Wahzsemneeki bihdamees, ka ne uskrihtohht scheem un ne panemmohht tahs semmes pee Reines uppes, leelu wallodu pa pafauli islaisch, ka us karru gribboht taifitees un fawus rohbeschus apfargaht, — kad Pahwests Rohmâ pats gribb, lai Sprantschu un Gistreikeru spehks isect no winna semmites un pilfata, — kad Gulenderis skaidri fakka, ka karru ne gribb un lihds ar Bruhfi puhlejahs to leetu meerinaht, tad tâ rahdahs, ka Napoleons lehnigaku wallodu usnehmis. Gulenderu weetneeks Rowleis Wihne nu bijis un isdarbojees ar Gistreikeri; bet wehl ne sinn, kâ tur gahjis. Napoleons praffa, lai Gistreikeris ne jauzahs Italiâ un lai atstahj no tahs beedribas, ko Gistreikeris eezehlis ar Italias masahm walstim, lai Sardinjereem ne ko ne darra. Ar to Rowleis gan effohht darbojees Wihne, bet schis ne gribboht no tam neko dsirdeht — faktoht ka tam wezza rekte tâ darriht — un islaidis grahmatu us wisseem wal-dineekeem to gribbedams israhdiht; turprettim fuhds Sardinjerus ka schee fajauzoht wiffu Italiu, ka gribboht Gistreikereem ar warru useet, zeredami, Spranzis teem nahks palihgâ. Tad nu lassam Awises, ka Gulenderis ir to Sardinjeri usrunna, lai paleekoht pee meera, jo labbi tam ne eeschoht, ja aplam karru fahfchoht. Pa tam Napoleons, grib-

bedams kluffinaht pafaules wallodu, fawâs walsts Awises leek isteikt tâ: Brihnojotees, kalabbad wiffa pafaule us winnu kleedsohht, ka karru zel-fchoht un tamdeht wiffu us karru fataifohht ar steig-fchanu. Effohht melli un tif tahda eenaidneeku walloda. — Ja Gistreikeris ne gribboht Italiu apspeest, un Sardinjereem, — ar ko effohht fadraudsejees, — ne gribboht usbrukt, tad Napoleons nedohmahht us karru ne dohmajoht. Arri karru-leetas ne buht ne fataifohht. Strahdajoht gan pee karru-leetahm, bet tif tamdeht, ka fawus leelus-gabbalus un fuggus us jaunu mohdi gribboht pahrtaisiht, arri tiklai 4 jaunus karru-fuggus lizzis taifihht, kas tam nohtigi waijagoht. — Ta nu gan buhtu meera walloda, bet deemschehl pafaule wehl ne gribb to tizzeht. Gistreikeris fuhtha un fuhtha saldatus us Italiu, apzeetina no jauna wiffas juhymallas un pilfatus — Sardinjeris darra tapat — Italeesch paleek nemeerigi, us dumpi dohma, un tâ tad karru walloda ne paleek kluffa, un zitti fakka, ka pawassara buhs un buhs karsch. Es tiklai fakku: Lai Deews Kungs no tam pasfarga.

Rihga. 19tâ Webruara nakti iszehlahs uguns Ilgezema Schepelera lunga leelâ pahrihki, kur willainu drahnu taifa. Noddeguschas 12 pahrihka ehkas ar wiffu kas tur eefschâ bijis. Pufstreschu gaddu laikâ schis pahrihkis ohtru reisi gluschi nodedsis. Birno reisi deemschehl fadegge arri 2 zilweki un 1 wirfneeks, 3 saldati un 1 skurstenflauzitajs dikti tappe eewainoti. Skahde jo leela.

Turku semme. Turku Reisers no tam itt neko wehl ne gribb sinnaht, ka Moldawa un Walakaja lai paleek appaksch weena weeniga wal-dineeke faweenota; tamdeht to Kousu ne apstiprina, praffa lai Parisê wal-dineeku weetneeki par to nospreesch un pee

Dohnawas uppes saldatuſ ſuhta. Salka ka 30 tuhft. Turku ſaldatuſ tur nolikſchoht. Ar ſcho leetu gan arri wehl buhs darba deefgan.

Londone. Awises ſtabita, ka arween wehl iſprohpejoht tohs jaunas mohdes leeluſ-gabbaluſ, kaſ rahdoteeſ labbaſ. Eſſoht maſakaſ, no pakka-kaſ lahdiuſch tohp eeſikts til ahtri, ka pa weenu minuti 20 reiſeſ warroht ſchaut, brangi trahpiht un lohde ſkreijoht daudſ tahtaki. To, kaſ to irr iſgudrojiaſ fauz Warri. Arri tee eſſoht lohti labbi ko Nortona kapteine iſgudrojiaſ un kur paſchâſ lohdeſ irr eeſſchâ taſ niſnais ne-apdſeſchamaiaſ uggunſ.

S—j.

Ruhgſchana.

Wiſſuſ Awiſchu laſſitajuſ luhdſam, (ja taſ ta gaddahſ ka to warretu), weenam mihtam un gohdi-gam draugam, ko Deewſ ſchinni laika gruhti pee-melleiaſ, ſawu palihgu ne leegt. Schiſ muhſu draugſ irr Witinu Belku ſaimneekſ. Waſſaraſ winnam wiſſi gohwaſ lohpi zaur fehrgu aiſgahja pohſtâ; pehz tam nomirre diwi dehli, no kurreeem weenſ trihſpatâmit gadduſ wezſ, no ſirga tappe noſperts, un taggad, ſwehtu nakti iſeijoht, no ſep-tita uſ aſſotu Webruari tappe winnam iſſagti trihſ ſirgi no ſalka. Taſ pirmais bij tumſchi bruhnſ, paſchâ peereſ widdû maſa ſihmite, 10 gadduſ wezſ papilnigſ, plataſ darba ſirgſ 30 rubl. wehrts; taſ ohtraiaſ, gaiſchi pahſ beſ ſihmeſ, pee kahjahm pamellakſ, lihdf 12 gaddu wezſ, paplahnakſ, bet pil-nigſ darba ſirgſ, dubbult-ſlepperiſ, uſ labbu kahju drufzin paſtihwaſ, 20 lihdf 25 rubelû wehrts. Taſ treſchais bija ſmukki behra fehwe, beſ ſihmehm, mehrena, bet labba, 8 gaddu wezza, 20 lihdf 25 rubelû wehrta. Tee paſchi ſagti panehme arri ſaim-neeka brahlim ſirgu, melnu ſcheſſki, til-to baltumu ka mellumu, 9 gadduſ wezſ mehreneſ, bet pahrlœeku dubbultſ ſirgſ, 30 rubelû wehrts.

Muhſu luhgſchana nu irr ta, lai wiſſi, kaſ kahdu no ſcheem ſirgeem redſetu, jeb kahdu ſinnu no winneem dabbutu, palihdf wianuſ rohkâ dab-buht un tuhdaſim laiſch ſinnu uſ Witinu muſiſchu; Adreſſe irr: Weitenfeld über Frauenburg in

Rurland. Patſ ſaimneekſ ſohla katram labbu pateizibaſ maſku, kaſ winnam lihdfetu pee ſaweem ſirgeem tapt, un mehſ, winna draugi gribbam par tahdu itt ſirſnigi Deewu luhgt. R.

Sirds-drohſchiba nu pateiziba.

(ſkateeſ Nr. 10).

„Par ko ta?“ praſſija Nikardſohnſ. „Taſ lai irr tew; peenemmi to no ſirdſ, par peeminuu, ka tu manni eſſi iſglahbiſ no breeſmigâſ nahweſ“ — atbildeja Turſk. „Ak! lai manni Deewſ no to paſarga, ka eſ to peenemmu,“ ſazzija Nikardſohnſ. „Woi tad eſ tawu dſihwibu tapehz glahbiſ, ka lai no tewiſ dabbutu til daudſ naudaſ? Ne, mihtak brahl, to eſ gan ne darrifchu.“ Nu tee ilgi to ſtipri ween ſtrihdejahſ, jo Nikardſohnſ ne gribbeja nekahdaſ maſkaſ nemt, bet no ſirdſ pateizigſ kaupmanniſ wianu atkal ſpede, lai to naudu peenemmi. Pehz labba laika Nikardſohnſ praſſija: Draugi mihtak! ſalki taiſnibu, woi tad tu gan teeſchaut til baggataſ eſſi, ka tu man dohdi tahdu leelu dab-wanu?“ „Teefſcham, eſmu gan,“ atbildeja Turſk. „eſ warru pataiſiht par laimigeem zilwekeer ne ween tewi, bet arri wehl wiſſuſ tawuſ mo-trohſchuſ.“ „Ja ta,“ ſazzija Nikardſohnſ, „tal gan nemſchu tawu naudu!“ Nu wiſſch panehmi tohs 5 tuhſtoſchuſ piasteruſ, ſaſauze wiſſuſ ſawuſ matrohſchuſ un iſdallija ſtarp winneem itt pehdigo graſſi. Kaupmanniſ to redſedamſ, gauſch noſtumme un ſahze raudaht. „Par ko tu raudi?“ praſſija Nikardſohnſ. „Man gauſcham taſ ſirdſ ſahp, ka tu turri mannu naudu par apſmeektu un eſſi to zitteem atdewiſ, jo man peeklahjahſ no ſirdſ tewim pateizibu parahdiht; tamdeht eſ ta eſmu to darrijaſ, bet tu eſſi lepniaſ, ka no mannim itt neſo ne gribbi ſinnaht.“ „Teefſcham manſ mihtak draugſ, tu taggad ſewi par daudſ peekrahpeeſ,“ ſazzija Nikardſohnſ, „jo eſ ne buht ne eſmu to darrijaſ no lepnibaſ, neſſ arri tewi apſmeedamaſ, bet til ween tapehz, ka winneem ta nauda daud wairak irr waijadſiga ne ka man, — un turklaht ja ſchee matrohſchi ne buhtu bijuſchi, tad laikam eſ tewi weenſ patſ ne warreiaſ iſglahbt.“ „Woi tad

tu gan dohma, ka es tawus matroschus tulschâ buhtu atlaidis? Reds, ko es winneem gribbeju dohd!" Rahdija leelu naudas kullu. „Tad nu jel mihlais Rikardsohns, peenemm no firde scho mannu itt dahrgu selta grebsenu, kas puschohts ar dauds dahrgeem dimanta afmineem, un glabba winnu few par peemianu un ne-ischkirramu mihlestibu muhsu starpâ.

Ko nu gan dohmajeet mihli lassitaji? Kurram gan buhs leelaks gohds jadohd, woi tam drohscham firdigam un schelstirdigam Rikardsohnam, jeb tam no firde pateizigam Turkam? Schee pateesi gan abbi ihsti gohda wihri bijuschi. L. . p. n.

Glabbdama rohka.

Diwi mahlderî darbodamees ispuschoht lohti augstas basnizas feenas un greestus ar kofschahm bildehm, stahweja us pahrlleku augsteem stallascheem, kas walka no wissahm puffedm. Gaddijahs, ka weens no scheem abbeem meistereem tahdu deenu til dsikli bij eeegrîmmis sawas skunstes dohmâs, ka fewi paschu un to weetu, kur stahweja, pawissam wairs ne bij wehrâ lizzis. Gribbedams apskattihht sawu pinseta darbu jo labbki un to freetnaki pahrluhkoht un meledams to ihstenu weetu, atschegarni atpakkat gahje tahkat un tahkat, ta ka lihds paschu stallaschu mallu jaw bij tizzis klahht. Wehl fohlis, — tad buhtu nokrittis un satrappis semmê buhtu gullejis us bainizas grihdi. Tai paschâ azumirkli winna darba beedris scho breefmu mannidams un winnu gribbedams isglahbt, tuhdat mett sawu flapju pinseli us drauga bildi, ta ka tuhlin bij samaitata un tur negants traipelkis redsams. Til to eeraudsijs, schis muhsu meisteris pahrbihjees atmohstahs un tuhda lin us preekschu lohjidamees, issteepj rohkas, itt ka gribbedams sawu bildi isglahbt no tahda pohsta, un tad pilns ar dusmahm kriht us sawas bildes pohstitaju. Bet scha wihra bahlu sei ju redsejis — jaw atskahrst pirms wahrdus sagrahbt spehj un atsiht, ka schis nebuht nekahdu nitnu stikli ne gribbeja pataisihht, bet tiklai isglahbt drauga dsihwibu. Drebbedams nu skattijahs dibbeni, kur drihs buhtu gallu dabbujis, un

swehtija ar pateizibas affarahm to rohku, kas winnu bij isglahbusi ar tahdu gudru padohmu — nokehstdams winna meistera darbu.

Mehs arri daschu brihdi pasauligâs bildes, ko paschi few isdohmajam, lihdsigi eestiggam ar sawahm dohmahm, nemannidami ka beedibbens ne zik tahku. Tad gan arri noteekahs, ka Deewa schelastiba, kas daschdeen mums wissai ne patihht — schahs bildes nihzin isnihzina un kad prett Wiinu schakam kurneht, muhs israuj no samaitaschanahs un muhs apkampj ar sawahm issteeptahm mihlestibas rohkahm. Rn—m.

Smeecku stahstis.

Krohga brahti! Ka jaw mahju kaudis wehl dauds mahneem tizz, to jaw katriis sinn un reds, bet ka dasch arri pasaul's gudrineeks, to te warri redseht. Ne fenn sehð kohpâ 7 wihri pee krohga galda — un neba uhdeni — bet sihwo wilkdami, daschadi treez. Weens no teem pamannijis, ka tee 7 tee 7 pee galda sehsh, cesaujahs: „Es mukschu prohjam; mehs schè pee galda 7 sehsham, tas jaw irr ne laimigs skaitlis!“ „Jh, ko neekus,“ atbild weens no teem — „ne baidees wifs brahl, par to. Es dserru par diweem. E. J. S.

Mihkla.

Kas tas par teefas namminu,
Kur itt nekahdu teefneeku,
Bet daschi dabbu kuhleem,
Un tenzin ka par plahsteru.
Jr wezzam tehwan apwartohht
Nodohd par ziskahm pateizohht.
Kaut kuhleenus naw pelnijis,
Winsch appelleereht ne eet wis. I—ler.

Par sinnu

mihleem Latw. skohlm. Kursemme un Widsemme.
Ne fenn es dabbuju no Dikkeles zeen. mahz. Neikena grahmatu, kurâ winsch man sinnamu darra, ka winna Wahzu wallodas mahzibas pirmu daku Wids. semneeku skohlas=teefa ohtru reisi drikkleht leek. Zeen. mahz. Neikens arri ohtru daku faratstijis; arri schi taps drihs drikketa.

J. Spiess,
Semmites skohlmeisters.

Sluddinafchanas.

Zelgawâ, Kattoku eelâ tai jaunâ fakkâ bobtê, fur fakkis usmablehts us wahrteem, warr dabbuht pirkt par lehtako tirgu wiffadas sortes wirzes, wihna un rumma. 1

G. J. Jakobjohns.

Pee Kuldigas tohp weenas leelas mahjas no 113 puhra-weetahm, ihpafchi wehl gannibas, libds 12to Juni 1859tâ gaddâ pabrdohtas. Tuwasas finnas par to isdohd Kuldigâ, tas aprinkâ-teefas ffrühweris 1

Hante.

No Pommuſchas pagasta teefas tohp, pehz Kursemes semneeku liffumu-grahmatas § § 528 un 533, wiffi tee, kam kahdas praffifchanas pee tabs aiftabtas mantas ta nomirruſcha dſintu muifchas Ardfes fainneeka no Lihruma mahjahm, Zehkaba Tihdena, buhtu, zaur ſcho fluddinafchanu usaizinati, fawas praffifchanas diwu mehneſchu ſtarvâ, t. i. lihds 15tam Aprilim f. g. fas par to iſſlehgſchanas terminu nolifts, — pee ſchibs teefas usdohbt un fa waijadſigs peerahdiht, jo wehlat ne-weenu wairis ne klaufibs. Tâpat tohp wiffi tee usaizinati, fas tam nomirruſcham Zehkabam Tihdenam fo par-rada buhtu, fawus parradus lihds wirspeeminnetam ter-

minam ſcheit usdohbt un nomalfabt; jo zittadi tohs par radneekus pehz liffumeem ſtrahpehs.

Pommuſchas pagasta teefa tai 16tâ Webruari 1859. (Nr. 44.)

R. Tahlon, peeſebdetajs.

J. Braufeld, pag. ffrühw.

Es faweem andeles draugeem darru ſinnamu, fa pe mannahm bobtes durwim leelajâ eelâ, Stolzera namind wairis naw ta bilde „jauna lauwa“ un tas wahrteem pee jaunus lauwas, bet taggad liſta ta bilde un ta wahrds: „pee jauna breeſcha.“

Johann Woldemar.

No nahkofcheem Jurgeem labs fainneeks warr Jaun-Ōuzes mahzitaja muifſchu ar feſchahm kalpu gruntehm arrenti dabbuht. Kam patihk, lai ſkaidraku ſinnu meſſi pee paſcha Jaun-Ōuzes mahzitaja.

28tâ Webruarâ Lihwes frohgâ pee Dſchubſſes iſſagts weens dumſch leels ſirgs bes kahdahm ſibmelu 9 gaddi wezs, 60 rubeli wehrts. Sobla 10 rubl pateizibas naudas tam, fas ſkaidru ſinnu doht, tâ fa it warr adabbuht. Sirgs peederr Gales frohdſin eekam

Kriſtapan Roſenwald.

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 7. Merzi un Leepajâ tai 7. Merzi 1859 gaddâ

Maſſeja par:	Rihgâ.		Leepajâ.		Maſſeja par:	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Eſchetw. (1 puhru) rudſu 175 libds	1	85	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dſeſes	—	85	1	—
1/3 " (1 ") fweeſchu 270 —	2	90	2	80	1/2 " (20 ") tabala	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeſchu 175 —	1	85	1	60	1/2 " (20 ") ſchlihtu appinu	2	75	2	—
1/3 " (1 ") auſu 130 —	1	35	1	20	1/2 " (20 ") ſchah. zuhku gaff.	2	30	2	20
1/3 " (1 ") ſirau 250 —	2	75	2	80	1/2 " (20 ") frohna linnu	3	—	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt.	1	80	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	2	—	1	30
1/3 " (1 ") bihdeletu 225 —	2	50	2	50	1 muzzu linnu fehlſu . . . 6,00 libds	9	—	7	—
1/3 " (1 ") " fweeſchu mil.	3	50	3	—	1 " filku . . . 10,25 —	10	50	9	—
1/2 " (1 ") meeſchu putraim.	2	60	—	—	10 puddu farkanas fahlſ	5	—	4	6
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	4	—	4	—	10 " baltas rupjas fahlſ . . .	5	—	4	4
1/3 " (20 mahrz.) fweeſta 370 —	4	—	3	—	10 " " ſmalſas " . . .	5	—	4	—

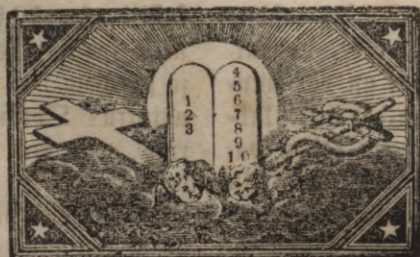
Brihw drikkelt.

No juhrmallas-gubernements augſtas waldfifchanas puffes: Collegienrath G. Blaeſe, Cenſor. Zelgawâ, tai 9. Merzi. 1859. No. 40.

Uwifchu

Basnizas

Nr. 11.

peelikkums.

Siinias.

1859.

Jannas sinuas.

No Tukkuma draudses. Ar leelu firds-
preeku warram preezatees, ja redsam, ka muhsu
laikõs waldifchana, kungi un mahzitaji til ruhpigi
par muhsu mihteem Deewa nammeem gahda. Kri-
stliga zilweka firds ar fwehtu preeku lihgsmojahs,
ja reds, ka schihs fwehtas weetinas jauki pahrtai-
fa un ispuſchko un tahs ar daschadeem jaukumeem is-
gresno, kas lihds schim tur truhtufchi. No wiffahm
zittahm lectahm gribbu schinni reise itt ihpafchi
muhsu basnizas ehrgeles peeminneht. Sinnu
daschu Deewa nammu, fur pa wezzam ehrgeleu jauka
bals ne bij dsirdama, tur ta taggad jo kohfchi at-
skann; pasihstu atkal zittas basnizas, fur lihds
schim wezzas jeb pawahjas ehrgeles atraddahs, tur
nu jaunias jeb labbi pahrtaiſitas reds. Un pateesi!
ne warr deesgan isbrihnotees, ja to apdohma, kahdu
leelu spehku sinnajusi zilweku gudriba ehrgelehm —
schai nedfihwai leetai celikt. Ehrgeleu bals ar
draudsi kohpa lihgsmojahs un noſlumstahs, ehrge-
les us fwehtu spehleschanu taiſitas, draudses dsee-
daschanu jo jauku un kohfchu padarra un klaustitaju
firdis us debbesim pazilla. Tadeht arri muhsu lai-
kõs til ruhpigi par basnizas ehrgelehm gahda. Tah-
du leelu labbumu isgahjuscha seema arri Tukkumas
draudse sawa basniza dabbuja. Tur gan bija ehr-
geles, bet preeksch schihs leelas draudses par masu;
tahs arri wezzas un pawahjas bij palikkufchas, ka
wairs ne spehje draudses dseedaschanu ta walidht,
ka gan pareisi peenahjahs. Tukkuma zeen. mahz.
Kelch sawu draudsi luhdse preeksch jaunu ehrgeleu
taiſifchanas nandu fameſt. Un flawehts Deews!
draudse bij dewiga un ar mihsu prahtu gan baggati
gan nabbagi, gan augſti, gan ſemmi sawu teesu
dewe un 1 tuhft. 200 rubl. preeksch ehrgelehm ſa-
nahze. Peepajas ehrgeleu taiſitajs Herrmanns schihs

ehrgeles uſtaifija, furras tad tai 3ſcha ſw. pehz
ſwaigln. d. tai 25ta. Janwari eefwehtiht warreja.
Schim ehrgelehm irr 12 registeri, pedale un arri
tahds registeris (Oktav-Goppel), kas balsu gandrihs
ohtrreis til ſkannu padarra. Pee schim ehrgelehm
arri schis ſkunſtes darbs peetaifihst, ka ar weenu
registeri (Collectiv-Zug) us reisu wiffus registeris
warr attaiſiht un ja gribb, atkal aistaifihst. Ehr-
geleu taiſitais Herrmanns irr mums Kurſemneekem
jau ſenn gaddeem ka labs un teizams meisters pasih-
stams, ka gan dauds basnizas ehrgeles schi kreetna
wihra labbu darbu apleezina. To arri warr pehz
pateesibas no schim ehrgelehm fazzihst. Ehrgeleu
taiſitajam itt ihpafchi schis ſkunſtes darbs labbi is-
dewees ehrgeleu taurehm kohti mihsigu un patihkamu
bals doht. Peeminnu itt ihpafchi 1 registeri (Bart-
flöte). Ja ar scho spehle, tad bals til gaudigi
un lehni atskann, itt ka no kohti tahkas weetas
nahktu. Sinnu, kad basniza lauschu pilna un
draudse ſkanni dseed, tad gan ar tahdu ne warrehs
spehleht, bet jo wairak winsch lehti derrehs pee
Deewgaldneeku bilteschanas. Bet Tukkuma drau-
dse schinni deena ne ween par ſawahm jaunahm
ehrgelch, bet arri par jaunu un kohti kohfchu al-
tara bildi preezajahs, ko arri tanni pascha fweht-
deena eefwehtija. Preeksch kahdeem 6 jeb 7 gad-
deem likke zeen. Sentenes Leelkungs, Wirſis Piewen
preeksch Balgalles basnizas jauku altara bildi no
leela ſkunſtes meistera Wahzsemme, Diſſeldorpes
pilsfehda taiſiht, kas pahraf par 1 tuhft. rubl.
maksu. Us scho bildi reds Jesu Kristu pee kruſta
kohka peesistu un weena no tahm ſewahm zelds
nomettufees un ſawas rohkas ap Jesus kruſtu ap-
kampusi, ar affaru pilnahm azzim us to kruſta ſiſtu
Peſtitaju lubko. Skunſtes meisterim bij isdewees
scho bildi til jauki nomahleht, ka wiffi scho darbu

flaweja; itt ihpafchi mahziti kungi, kas tahdus
 ffunstes darbus wairaf pasihst un faproht, ne war-
 reja deesgan scho jauku darbu flaweht un par win-
 nu preezatees. Tuffkuma zeen. mahzitajs likke kah-
 dam ffunstes mahlderim no Bruhscheem tahdu pa-
 fchu bildi preeksch sawas basnizas nomahleht. Un
 meisterim darbs labbi isdewees. Altara bilde 500
 rubl. makfa, un ka dsird, tad arri schi nauda no
 draudses effoht famesta. Lai Deews swehti kun-
 gus, mahzitajus un draudses, kas par Deewa nammu
 aplohpfschanu tik ruhpiigi gahda. Augstais debbes
 Tehws lai arri tohs aplaimo, kas sawu naudas
 grassiti preeksch basnizas jaukuma dewufchi.

Zagenrogé pee Afowes juhwas dsihwo wairaf
 nekâ 170 pamilijas no Luttera tizzibas; bet scheem
 lautineem naw pascheem nei Deewa nams, nei mah-
 zitajs. Tad nu 7tâ Merzi f. g. gimnasijas sahle
 leelu musiki spehleja un no tahs naudas, kas no
 klauzitajeem fanahze, gribb Luttera tizzigeem basnizu
 zelt. Bij katram, kas scho ffunstigu musiki dsir-
 deht gribbeja, 3 rubli jamakfa. Un flawehts Deews!
 sahle bij no laudim kâ bahstin peebahsta un daudf
 bij labpraht wairaf ne kâ 3 rubelus dewufchi un
 daschi gohda wihi arri 100 rubelus preeksch tam
 dahwinajufchi. Zagenroges Luttera tizzigi gan war
 preezatees drihs mihtu Deewa nammu un dwehseles
 gannu dabuht.

Kursemme. 27tâ Aprili tas Kungs aizina-
 jis sawu ustizzigu wiha kalna strahdneeku, Lau-
 dses un Ufchawas draudses dwehseles gannu
Johann August Theodor Kallmeier, kas 22
 gaddus sawâ ammatâ swehti darbojees. 50 gad-
 dus wezs nomirris ar kruhtim. Bij augsti mah-
 zihst, gudrs un mihtligs wihs, sawas firmas mah-
 tes teizams apgahdatajs. Jums Awischu lassitajeem
 winsch buhs sinnam no tahm sinnahm, ko winsch
 jums dewis no daschahm Kursemmes, Widsemmes,
 Ribgas un Selgawas wezzahm basnizahm un pillim.
 Par muhsu Tehwusemme winsch sohti teizamus rak-
 stus irr sakrahjis un sakastijis. Lai Deews tam
 dohd weegli duffeht. S—s.

Wahzemme. Pagahjuschâ mehnesi Belgias
 Rehnina semme, diwi darba laudis pahrnahfdami
 no kahdas pilsehtas mahjâs atradde us zella smuffu

kastiti, kurrâ dsihws behrninsch. Wrens no
 neem fazzija, es jaw nu gan winnu ne nams
 jo pascham jaw irr diwi, kâ tad lai to trescho
 usturru? Dhtrais atkal atbildeja: Ko nu gan da-
 rihs, man jaw peezi mahjâs irraid, bet fur pee-
 behrni ehd, fur festais arri no tahs paschas mali-
 tites warrehs pahrtift, — gan Deews gahdab
 un tâ tas ohtrâ to behrninu panehme. Diklihd
 bija mahjâs pahrnahjis, feewa jau sahle tubl
 bahrt, kapehz effoht nehmis, — bet wihs itt dri-
 winnu apmeerinaja ar scheem wahrdeem: Pals
 meerâ, ne barrees, redsi kahds smuks behrninsch
 woi tad gan mehse fliftu darbu darram? Warbul
 Deews mums par to atmakfahs! un ta feewa p
 likke drihs pilnâ meerâ. Tublin wiini sahz
 behrninu subhoht un tinnahst siltâs drehbites,
 ak kâ nu wiini no leela preeka istrufkabs, k
 stary laklatineem eeraudsija grahmatu ar 5 tubl
 prankeem naudas, kurrâ bija rakstihst, lai gahdaj
 par behrna audsinaschanu, jo pehz dabbuschoht p
 to baggatu makfu. Schi atrasta nauda nabba
 faimitei bij par leelu preeku. L—p—g.

Widsemme. Rupat man gaddijahs Mer-
 mehnesi f. g. pee kahdas pagasta teefas redseht,
 wehl laudis ar mahnu tizzibu puhlejahs. Kahda
 faimneekam bij nosagtas 12 mahrz. linnu. Resu
 pee ka dsiht un fur mefleht. Saimneeze kurrea preeks
 gadda no kalpa feewas, kas pee winnas dsihw
 sibheht ismahzita, (kâ faimneeze patte to pee pagast
 teefas isteize), saht nu sibheht, jeb ka wiini tam
 widdû sakfa plakschkaht, lai sinnatu kas linnus
 dsis. Par nelaimi sibheschana israhda us sawn ka
 pu, tahs meistereenes wihi, kurrea faimineeze sibh
 mahzijusi. Nu faimineeks saht kalpu kult lai atdob
 linnus, nu feewa eet kalpam paligâ, faiminee
 faimineekam, un wissi tschetri nemmahs kohpâ lat
 bi brangi iskautees. Laikam faimneeka pufse bub
 stipraka bijusi un kalpam grahschaki tizzis, eet w
 teefas un subds par faimneeku. Teefa sauz n
 wiffus preekschâ un prassa faimneezei, kâ tad sch
 sinn, ka kalps linnus sadfis; faimneeze stahsta,
 schai plakschkafschana wainigo israhdiuse, ka kalp
 feewa scho effoht eemahzijuse. Kalpa feewa laik
 sinnadama, ka meisters gudraks kâ sellis, ka tabd
 ammatâ labbi ne isdohsees, preeksch teefas leedsch

ka ſchi neko ne ſinn. **T**eeſa praſſa no ſaimneezeſ, lai rahda kà irr ſihlejuſe; ſaimneeze atbild, ſchai ne effoht taſ leetas kaſ tur waijadſigaſ. Teeſa iſpraſſa kaſdu leetu tur waijagoht, ja warreſchoht, tad buhſchoht gaſdaht. Saimneeze ſalka, ka tur waijagoht ſeetinu un aitu ſchkeſhrejamo dſirklu; taſ leetas teef dabbutaſ, lai nu rahda. Schi eedurr dſirkleſ ſeetina mallà un diweem jaturr, kaſtram ar weenu pirſta gallu, kaſtra puſſe dſirklu rinka; kaſ nu ſaimneeze to weena ne warr iſdarriht, tad teeſaſ ſkrihweriſ palihdſ, lai riſtigi iſrahditu; nu abbi turr ar pirſtu gaſleem pee dſirklu rinka un ſaimneeze praſſa: woi taſ ſagga mannuſ linnuſ? woi taſ ſagga mannuſ linnuſ?“ Seetiniſch ne rahda neko; bet kaſ nu ſauz kaſpa wahrdu, tad tuhdaſ greſchahſ ſeetiniſch ar dſirkleem no pirſteem ahrà un rahda pirmu wainigo; bet nu ſkrihweriſ leef diweem teeſaſ wiſhroem dſirkleſ ar ſeetinu turreht, lai nu ſaimneeze praſſa, woi nu wehl ſeetiniſch rahdiſ kaſpu wainigo. Kaſ nu peenahza kaſpa wahrdu ſaukt, tad gan ſchi itt ſtupri uſſauze: „wai Jurriſ ſagga mannuſ linnuſ;“ bet kaſ teeſaſ wiſhri ir pee ſcha wahrda pirſtuſ ne kuſtinaja, tad ſeetiniſch arri wairſ kaſpu par wainigo ne rahdiſja. Kaſ nu teeſa ta toſ neekuſ un blehnuſ bij iſrahdiſje, ar ko wehl kaudiſ puhlejahſ, tad tiſklabb ſalli kà meiſteru, kaſpu kà ſaimneeku ar labbeem aſſeem ſchaggareem iſſuſſkaja, lai uſ preeſſchu wairſ ta ne plakſchkaſjoht; kaſ ne biſtoteeſ grehlu, lai biſtoteeſ no aſſeem ſchaggareem.

H. H. I.

• Karra-ſinnuſ, bet ſawadaſ

Paſinnu jaunàſ deenàſ wezzu gehgeri; taſ bija eemihlejiſ toſ wahrduſ: Lai tiſklai wahrhaſ.. Annliſhe bij eeſittuſi Aehrſtaſ meitenei, Aehrſta atkal Annliſheſ puiſchelimi; tad nu ſinnamſ bij ko raſteeſ; wahrdi weenai prett ohtru birre kà kruſſa. Wezzaiſ gehgeriſ ſauze: Lai tiſklai wahrhaſ! Zuffumuſ ſapihziſ kehrze uſ Johrenu: „Woi tu!“ Johrenſ uſ Zuffumu: „Woi tu!“ Maurodami weenſ garr ohtru grohſſjahſ. Wezzaiſ atkal ſauze: Lai tiſklai wahrhaſ! Aweſſchu barſ, lapſaſ pehdaſ uſgahjiſ, rehja ka wiſſa birſe ſkanneja. Wezzaiſ atkal: Lai tiſklai wahrhaſ. Kaſ nu praſſija, kaſlabbad wiſſch ta teizohht? wiſſch atbildeja: Beſ putraſ ne war-

ram buht; bet labbi papreeſſch ne wahrjuſeeſ labba putra ne raſſeeſ! — Rahdaſ ka winnam taiſniba. Paſtahwigſ meereſ aplam aſtraki ne rohnahſ, lihdiſ tee prettineeki taſ fakkoht gruntigi iſpluhkuſcheeſ; pa-waſſara ne naht, lihdiſ wiſſa raddiba wehl newaid pahrplohſſiſjuſeeſ. **I**r labbaſ lauſchu ſkohlàſ ne ſagaidiſſim, beſ ka papreeſſch neſkaiſtamàſ meh-leſ, ziſ kurra praſdama, weena prett ohtru buhſ turrejuſchahſ. Schiſ deenàſ kaſda pehrnruddeſ tiſklai eegrohſſità ſkohlà pahrklauiſija kaſduſ 70 behrunuſ, ziſ par to ſeemaſ laiku mahziſjuſcheeſ. No-praſſija Biſheleſ ſtahtuſ, kaſkiſimu; liſſka dſeedaht, zittu dſeeſmu ir uſ tſchetrahm baſſim; liſſka rakſtiht, rehſinaht, uſ ſantkaſhrti zittàſ ſemmaſ, zittuſ kaſnuſ, zittuſ piſſatuſ rahdiht u. t. j. pr. Apdoh-majeht, ka ſchi ſkohlà pirmo ſeemu tiſklai tappe tur-reta, warreja gan par teem ſohleem preezateeſ, ko tee behrni uſ preeſſchu bij paſpehruſchi. — Pahru deenu pehz tam Baſjahſ, Rohkpelniſ un Tuſſche-neekſ par ſcho leetu eerunnajahſ. Sarauſſchu ihſi, ko kaſreſ ſajziſiſ. Baſjahſ ſajziſja: „Skohlà irr gan labba leeta; bet ne wiſſeem. Kam nauda, taſ lai eet ſkohlà; tam irr ko peerakſtiht, ko rehki-naht. Bet kam tuſſcha rohka, woi tam taſ rakſte ko eedoſ? Kam nabbadiſſeem tiſklai taſdaſ gudri-baſ waijaga?“ Tuſſche-neekſ ſajziſja: „Tawa taiſniba. Ar to ſkohlà mumaſ nabbadiſſeem tiſklai mohkaſ ween! Kur lai eeſ iſnemm ſawam behrnam wiſſu zauru ſeemu ſkohlà maiſi doht? Un wehl — kaſtru gaddu mannim noplehſch 5 kap. ſkohlàſ-naudaſ; un kaſ nu praſſu, lai mannam behrnam eemahza Ahbezi, ne mahza; to waijagoht mahjàſ eemahziht. Tad eeſ eeſchu ſkohlàſ naudu maſſaht un tad wehl ihpaſchi ſawu behrnu liſt mahziht? Tahda augſta ſkohlà zilweku tiſklai ſamaita, zittu neko. De N. N. ſawu dehlu augſti ſkohlòja. Kaſ tad bij no winna? Noſuhtija winnu uſ Sibiriju! Ne, ſklaidri brihnumi!“ Rohkpelniſ bij ſawadaſ dohmaſ. Tahdu brihdi klanſiſjeeſ wiſſch ſajziſja: „Du ſinni Ba-jahr, ka mannim maiſe ſklaidri naggu gallòſ ween. Bet eſmu raidiſiſ ſawu behrnu ſkohlà un ja Deewaſ weſſelibu dohſ, raidiſchu winnu wehl. Mannim ſaſille ſirdeſ klanſoteeſ, kà tee behrni mahzeja ſtaht-ſtiht toſ Deewa darbuſ no ſwehtaſ Biſheleſ un to Deewa prahtu no kaſkiſma, un kà winni mah-

zeja to Kungu flaweht fwehtâ dseefmâ. Tahda mahzefchana nabbaga kauschu behrneem teefcham tikpat derr, zif to Bajahru behrneem; jo tãg Kungs fakka: Teem nabbageem tohp tas Ewangeliums fluddinahts. Tãpat arri winneem derrehs, kad winni kahdu reisi pasihš to Bajaru rakstus, un reise warrehs paschi arri peefihmeht un aprehkinaht, zif winneem no teem Bajareem nahkãhs, jeb zif winni teem irr parradã. Ir wiffam pagastam tas par flahdi ne buhs, kad joprohjam neween to Bajahru dehli, bet arri to nabbaga kauschu behrni, tikpat labbi mahziti kã winni, warrehs eestah par wãgareem, par teefas wihreem u. t. j. pr. Un tu, Duffcheneeks, woi tawš behrns par to ihfu seemas laiku tewim mahjãe kahdu maiši peln? jeb woi winfch mahjãe stahw ne-ehdiš? Woi tee peezi kapeiki ffohlaš naudas tewi tã noplizzi, ka tu ne to Ahbezi fawam behrnam mahjãe ne warri eemahziht? Un kad tu flaiti to weenu mahzitu zilweku, kas nogahje Sibirija, kãlabbad tad tu ne flaiti tohs fimts ne-mahzitus zilwekus, kas tur no-eet? Citat, juhs jau effeet tihri neprahfchi!“ Tã runnaja Rohfpelnis fafillis. Wezzais gehgeris teefcham buhtu fazzijiš: Lai tikkai wahrahš! To ffohlu gan wairš ne apspeedihs, un par defmits gaddeem ir Bajahram un Duffcheneekam fawada walloda raffees. — Mihli laffitaji, juhs kahrigi laffeed tahs finnas par to karru, kas tahkã Italias semmẽ Sardinjereem ar Gistrikeereem, jebfchu gan jums weena manta, kurreem paleek ta wirfrohka, un juhs nei weeneem nei ohtreem ne eefeed palihgã. Tad laffeed arri tahs finnas par to karru, kas tãpat muhsu semmẽ prahta laudim irr ar teem neprahfcheem; jo tẽ naw weena manta, kam paleek ta wirfrohka; un jums tatschu wai jag sinnaht, us kurreu puffi greesteš un kurreem eet palihgã.

—e.

Kristus wahrda spehks.

Italias semmẽ wezzõs laikõs dšihwoja leelš baggats un stiprš brunneneeks Giowanni Guarbelto, tas paschã leelã peektdeenã fastappe mefchã ar jittu brunneneeku, kas wiina brahli no eenaida bija no-kawis. Schis, nomannidams, ka no wiina stipras rohkas ne warreja isbehgt, tam kritte pee kahjahm un luhdse schehlastibu „Ta wahrdã, kas schoodeen par wiffu muhsu grehkeem nomirriš.“ Gualberto tam atbild: „Kad tahda augsta Kunga wahrdã manni luhdš, tad tew peedohmu,“ — un tam kã brahlim rohku fneedšis, to palaide. Pehz klosteri gahje dšihwoht un muhku beedribu ezehle, to Bernardinerus no Val-Dombrosas fauz, 1039tã gad dã pehz Kristus peedšimfchanas.

Tanni paschã semmẽ ohtreš brunneneeks dšihwoja wezzõs laikõs ikdeenãš lihgfimibã un kahribã, to Kungu Jesu ne finnaja, un tapehz bija lepns un zeetfirdigs. Kad kahdã deenã preekfch fawas pilfehdeja, atnahje ubbadšinfch. Bahrgi kungs fullainim pawehleja wiinau aisdšiht, — tẽ ubbadšinfch schehli luhdse: „No Kristus puffes, dohdeet maiffe reezeniti!“ — Nu kungs kã pahrwehrtihts, fullainim pawehleja wesselu maiši luhdšejam doht, un tas wahrds tam wairš ne nahje no prahta, — pat ne finnaja, kapehz? — Ne ilgi pehz tam ar kaimna brunneneeku fanihdejees, gahje ar wiinu kareetees. Genaidneeks to uswinneja un pazehle sohbin to nokaut. Tad nahwes bailẽs to luhdse fleegdamẽ „No Kristus puffes, taupi manni!“ — „Tas wahrd tewi glahb,“ fazzija eenaidneeks un to pamette dšilwu. No ta laika wihrs ar Kristu un wiina maizibu eepasinnahs, atgreesehs no grehkeem un palitpasemmigs un Deewabihjigs Kristus draugs.

—b—

S i n n a .

1) No firds pateizam teem nibleem dewejeem, kas zaur fawu zeen. mahzitaju mums atfuhthjufchi dahwan preekfch **missionareem**: 1) No Rindes draudses 7 rubl. f. — 2) No kahda kristiga zilweka 5 rubl. f.
 2) Preekfch nabbaga tizzibas brahkeem **Nihta-Sibiria**: 1) No Rindes draudses ne 50 rubl. (kã Lat Awifchu Nr. 20 drukkã mišfijees), bet 47 rubl. f. 2) no Jaun-Auzes un Herklinges draudses 14 rubl.
 3) No Subbates draudses 13 rubl. 15 kap. 4) No Birsgalles dr. 15 rubl. 50 kap. f. 5) No kahda kristiga zilweka 5 rubl. f.

Lai Sinna eekfch Nr. 20 drukkã mišfijees, jo tur ne waijadseja buht e un f, bet 4 un 5. S—i

B r i w d r i e e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldifchanas puffes: Collegienrath G. Bläse, Censor, Jelgawã, taf 19. Maij. 1859. No. 82.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

siinnas.

Nr. 11.

1859.

XXIX. Par Deewa walstibu paganu starpá.

8. Pakkal-Indias fallas.

a. Rifobaru fallas.

(1)

Dahw. dseesm. 116, 13-15. Es nemschu to bifferi tabs pestifchanas, un peesantschu ta Kunga wahedu. Es maffaschu tam Kungam wannas awsohtifchanas, taggad preefsch wiffceem laudim. Ta nahwe winna swehtu irr dabrga ta Kunga azzis.

Sirdemihlee lassitaji, nejenm Leeldeenas swehtfus effam swehtijuschu un atkal taifamees us waffaras swehtfoem. Tas Kungs Jesus Kristus mums irr apleezinahts par dsihwu un spehzigu Kungu tabs nahwes un tabs dsihwibas, un Winna swehtlais Gars mums irr gaidams ta tas spehks, ko Winsch mums atwehl grehku, nahwi un wellu uswarrecht, un zaur ko Winsch sawu draudsi, sawu walstibu semmes wirsu aisstahw un isplesch, stiprina un wairo. Ta irr teescham preeziga tizziba un dsihwa zerriba, kas mums atkal dohta. Bet lai ne aismirstam, ka tas Kungs Kristus pats papreefschu behdas un nahwe grimms, pirms Winsch augschamzheles no mirroneem, ka Winsch pats papreefsch to kustu neffis, pirms Winsch tai pasaulei rahdijees par meera-Leelkungu un nahwes-warretaju. Lai atminnam, ka tadehl mums winna mahzkeem un dsihweem lohzekeem arri tas krusts janefs ar pazeeschanu, pirms mehs tohs palmu sarrus ta meera neffisim ar lihgfmoschanu, un ka arri winna walstiba semmes wirsu tahda, ka to, no tabs pasaules zeechoht neewaschanu un nizzina-

schanu, galla tikkai uswarr pilnigi un muhschi. Tadehl ihpaschi tas Kungs mums sawu Garru atwehlejis par Gepreezinataju, ka krusta un behdas ne isfamiffamees, bet tabs behdas kas mums ikkatram un wiffai Kristus draudsei jazeesch, jo wairak turram par simehm tabs nahkamas pestifchanas un uswarreschanas (eewehro Zahu. Gw. 16, 21, 22). To mums mahza arri tee Dahwida wahrdi, ar kurreem juhs schodeen usrunnais, un wiffa schi dseesmina irr pateesi mums behdu laudim un Kristus zihnida-mai draudsei par swehtu eepreezinaschanu, kas mums lohti wajaga kad redsam, ka arri ta Kunga walstiba daschkahrt ta noteek, ka gandrihs jadohma, wifs puhlinisch un tehrinisch, wehl wairak wiffas affaras un karstas luhgschanas to Deewa wehstneefschu irr pawelti, tas grehks, ta pasaule un tas wels tomehr uswarr, ta tumfiba apmahk un apshep to gaischumu. Ne, ne, draugi, lai mehs kristiti ta wis dohmajam neds spreescham, lai arri pee tahm behdahm, kurre gallu wehl ne warram noredseht, pee sawa dsihwa Pestitaja wahrdeem paleekam — juhfu noskumschanai buhs tapt par preeku! —

Schohs wahrduß gribbeju tadehl par apzerreschanu jums preefscha zelt, ka mums schoreis jastahsta tikkai behdu sinnas par tahdu weetu un par tahdeem laudim, fur jafalka: arri te tas Kungs sawus wehstneefschus irr nosuhthijs, un tee irr strahdajuschu un puhlejuschees — bet auglus nekahduß ne warram usrahdiht. Par diwidemits gaddeem tur ta Kunga Ewangeliums irr fluddinahts, 24 missionari to ar sawu nahwi irr apleezinajuschu — un af wai! arri neweena patte dwehsele zaur to ne irr isglahbta no wella naggeem un no grehka pohsta!

Kad no Bassal-Indias, fur pehdigu reisi effam apflattijufchees, fawâ lantfabrtê flattamees us wakkara puffi, tad kahdas 150 juhds. woi wairaf no Malakkas puf-fallas redsam zittas fallinas, kas diwâs dallâs faliktas. Pirma dalka fawzahs Andamanu fallas; tahs Calendereem peederr, bet tee tur wehl ne irr pubhejufchees teem paganu dsh-wotajeem fristigu tizzibu cedoht. Ohtra dalka fawzahs Nikobaru fallas, par kurreahm choreij jums gribbu stahstih. Scho fallu irr pawiffam dewinas. Weenâ no schahm fallahm 1856tâ gad. Dahnu kohymanni usmettahs un schee nu braktu draudsi (Ernüterus), kas, kâ juhs atminneseet, Greenlandeeschôs un Awrikâ jau bij ar missiones darbu pubhejufchees, — usaizinjaja, lai arri tē mehginajoht scho dabbu. Braktu draudse paflausija schai aizinaschanai un turp nosuhtija zittus missionarus 1758tâ gaddâ; bet pehz 10 gaddeem tillai, ko Trankebarē Breefsch-Indiâ kawejahs kahdu fuggi gaidoht, kas us to fallu winnus aiswestu, winni paspehje turp nonahkt, un paschâ leelakâ fallâ Naukaweri ar wahredu, fur arridsan tee Dahnu kaupmanni bij usmettufchees, cetaisija missiones weetu, ko tee pagani nosauze Tripjet, tas irr tulkohts draugu namš. Bet gandrihs nekur zittur teem missionareem tif dauds greuhtumu un behdu bij jazeesch un tomehr nekahdi augli ne bij redsami.

To fallu eedshwotaji, tee Nikobareeschi irr bruhni no waiga un masi bet plezzati no auguma; winni pawiffam fawâ wallâ dshwo. Ifkatram zeeminam saws wezzakais, ko fawz par Omja Koru t. i. leels jaimneeks. Bet nekâs winnam klausa un ihpafchu gohdu doht; to ween winnam atwehl, ka winsch piemais us fuggi kahp un to andeli notaisa, kad kahds no sweeschas mallas peelaidis. Schee laudis rahdahs labfiridigi buht un zits ar zittu meerâ dshwo; bet peederschanas un mauzibas grehks pee wisfeem redsamš, un kad kahds winnus aisreebis, tad winni gattawi us kaufchanohs un affins iesleeschannu; zittahkt kuhtri un laifli, bet jo schigli ar fawahm mehlebhm. Winnu nammi deesgan leeli, bet us stabbeem assi un wairaf augsteem par semmi us-taisiti un appali; kad gribb eefahpt, tad japeeleef treppes un schahs pehz augschâ uszeft un glabba. Ifkatrâ nammâ tif weena istaba, bet tai paschâ ne

ween weens, bet trihs un tschetri pahri kohpâ dshwo. Tē wiini, wezzi un jauni, wihri un feewas jukku jukkam guft, gandrihs bes nekahda apsegga us fawahm ziffahm, ko no palmu kohku lappahm istaisa. Zittas leetas wiini ne turr kâ ween kahdas gluddi aptaisitas mias no kohkus reeksteem, ar kurreahm wiini uhdeni smelt, zirwus, naschus un schkehpus. Wehl fliktak un tufschak wiini eefsch tizzibas leetahm.

Woi kahds Deews par winneem walda woi ne par to mas ko behda; schahdus tahdus mahnu winni gan fawâ starpâ par to mefsch, bet wairaf no Deewa sinnaht un mahzitees wiini arr ne gribb Tomehr wiini, ne kâ zitti pagani, nekahdus eefsch ne peeluhds, winnu wallodâ arri pawiffam nauwekahds wahrds, ar ko wiini Deewu nosauktu Kad tomehr par Deewu gribb runnaht, tad wiini facka Knallen; bet schis wahrds zittu neko napsihme, kâ ween augschâ jeb wirspuffe. Tâ wiini facka: Knallen-made t. i. kalna wirsû; knallen-wirja t. i. kohla wirsû; knallen-gamulee t. i. juhra wirsû. Tomehr wiini facka, ka schis winnees nepasibstams Deews effoht labs un ne gribboht ne kahdu kaunu darriht. Bet kâ winsch fawu labb prahtu parahd, to wiini ne sinn wis neds arri grib sinnaht. (Turplifam wairaf). Gr.

• No Erwei-fallahm.

(Schattes Nr. 10).

Dasch sweesch fuggineeks, kungs un kalps, gan scho leelu skaitumu tâ apstulbohts tappis, ka tiff ar leelu warru atkal warreja atraisitees. Us pirm skattischanu tahs fallas gan skaitas, bet ne wisfas. Ko buhs fazzih no teem milj. schurkeem, ka tur rohdahs un no tahm breefmigahm semmes-trizeschchanahm? Tahs wisleelakas mohkas tee fallu eedshwotaji paschi sewim darra. Wiini irr faw paschi sleskawi. Wiini ir zilwekus uppure un i zilweku gallas ehdaji. Us tahm jaunahm Ebrid fallahm — (ne tahl no tahm Erwei-fallahm), i missionari Biffams un Arris tai 1839tâ gad tappe nosisti, un 1842trâ gaddâ wis wiiru pulkas no fugga tur nonahze, tappe nosists un apriht. Bats tas fliktakais fristihis zilweks gohda faw mirrona pehdigu wehleschanu un luhgshannu. P

tur neweens par to ne behda. Winni fakka: Ko lihkiis warr pawehleht? Ahrlaulibas dshwofchana un behrnu nomaitafchana winneem irr eerasta leeta. No Winnu ne-iskaitameem elku-deeweem tas kerra deews bija tas wiffunegantais; tam us wiffahm Gbridu-fallahm zilweki tappe uppureti bes mehra, Zitti deeweeki bija Tangaroa; Taria-Nui: un ta pr. Preeksch teem schodeen wehl tohp zekki lohziiti un af-sins isleets tur, fur tas ihstenaiss Deews naw wehl par Kehninu tappis. Bet Winsch jaw fazhis to waldischanu usnemt. Schoreis mehš tikween stahstisim no tahm Erwei-fallahm.

To Erwei-fallu irr septinas: Erwei, Mauke, Miticara, Utia, Mangepa, Karotonga un Nitutaki. Kas tad to schkirstu ta dshwa Deewa tur aisnessis? To weens wihrs irr darrjiss, teem behrneem schihš pasaules ne sinnamš un no pascheem Deewa behrneem maj pasihst, ar wahrdu Bapeja. Weens karrakungš, augsti slawehts eeksch tahm Deewa karrorofchanahm, pufšdeenas juhras Apustuls, tas Entenderu missionars, John Williams, 1879ta gadda bija nahzis us Rajateju. Schi irr weena no tahm beedribas fallahm, fur jaw preeksch winna tas missionars Wilsohns ta pestifchanas un krusa zekka zaur tahm klintainahm paganu firidim bija laufis. Schi falla ahtri tappe atgreesta, tahm zittahm fallahm tur apfabrt par leelu swehtibu. To kad us tahm Australias-fallahm, kas wairak us pufšdeenas pufst 100 juhdeses tahtak no Rajatejas leela sehrga bija, tad no tahš fallas Rurutu diwi tautas wezakee fewim isrihnoja diwas laiwas ar til dauds wiyreem, ka tannis laiwas ruhmes bija, teem deeweem, kas tohs zilwekus gribbeja apriht, ar Deewu fazzidami. Weena laiwa apgahsahs un wiffi zilweki noslibke. Ta ohtra laimigi pahrnahze us Rajateju. Tee laiwineeki lohti brihniyahs, kad tur wiffu atradde zittadi un sawadi — sklaistas mahjas, tihrus fwahrkus un apgehribju, isdewigu ammata un semmes darbu. Un tad wehl swehtdeenas, kad winni tai leela basniza eenahze, fur 1000 zilwekem ruhmes wija, un tur to wahrdu ta krusa un tahš fapuzetas draudses slawas-dseefmas dsirdeja; — tad winni atsinne, ka Deewa schehlastiba un apschelofchana winnus turpu bija weddusi, un palikke pehz labbas atshifchanas jo fabrigi. Winni to arridsan

dabbuja un pa trim mehnescheem tas wezakaiss un wiffi winna laudis warreja lassihht un rakstihht. Nu winni tairijahs atkal us mahjahm eet; bet tas wezakaiss fazzija: Es us sawu tumfchu dsimteni ne warru atpakkat greestees bes gaismas rohka. Dohdeet man mahzitajus, kas lihds nahk. Tuhdal diwi Diakoni jeb mahzitaja palihgi pazehlahs un fauze: Schi effam mehš; subtajt muhs! Tee tad tappe aisfuhititi, un jaw pa trim mehnescheem ta laiwa nahze atpakkat ar wiffseem deeweeku bildehm no Rurutas. Tad tai gaischi apgaismotā basniza Rajatejas fallā tee pirmee uswarrefchanas swehtki tappe swehtiti. Tahš deeweeku bildes tappe preeksch kauschu azzim stahditas un kad tas missionars to wiskaugstaku deeweeki Nawa pazehle un no weena zauruma winna muggurā 24 masakus deeweeklus iswille, tad wiffa tauta weena balsi Deewu teize, kas sawam wahrdam un sawam dehslam tahdu uswarrefchanu dewis. Geksch 4 gaddeem tee Australias fallas zaur pascheem eedsummufcheem mahzitajeem tappe atgreestas, un schodeen wehl ta ka Deewa dahrsi preeksch muhsu azzim stahw. Til spehzigi tai fallā Rajateja zaur to missionaru karstu darbofchanu un strahdaschanu tahš tumfchas zilweku dwehfeles degge swehtas leesmas. Pehz tam tas missionars Williams sawas wesselibas deht atkal us juhru dewahs un us zittu mallu nogahje. Us zekka winsch tuwu nahze pee tahm Erwei-fallahm, un apnehmahs to Deewa wahrda fehllu tur isfehht. No Rajatejas winnam tee diwi Diakani, Bapeja un Waapata-bija lihds nahkufchi pee ta leela darba palihdseht. Winni pee tahš fallas Nitutani gahje pee mallas. Ar leelu trohksni tee Warrwehrti ar sawahm laiwahm fakrehje tam kuggim pretti; winnu meefas wisepahr ar pippes semmi un bishu pehrwi bija nopehrwetas, jeb arri ar melnu ohglu fmal-kumu neganti apraipitas. Tas kauschu wezakaiss Tamatoa ar zitteem nahze us to kuggi. Williams tam stahstija no teem Deewa darbeem, kas ne fenn tai fallā Rajateja bija notikufchi. Tamatoa wai-zaja: kas notizzis tam deeweeklam Tangaroa? Tas irr sadedsinahts ar ugguni, Williams atbildeja. Un fur irr tas leels Deews Dro? Sadedsinahhts, Williams atbildeja; un schi jums diwi mahzitaji, tee stahstihš no ta ihstena dshwa Deewa. Tad

Bapeia un Waapata tam wezzakam tappe preeksch-stahditi. Schis tohs laipnigi apfweizinaja teem degguni tikfufchi bersdams. Willams bija nahzis ar feewu un behrnu. To masu sibku behrninu tas wezzakais Tamatoa itt labpraht sewim buhtu panehmis. Mahte to tam israhwe ar mohlahm. Tad Willams ar sawu fuggi atkal aisgabje un tee falle-neeki tohs abbus mahzitajus sewim lihds wedde us sawu fallu. Schee tilko tur islahpuschi, tappe sakampiti un weena Marai (uppureschanas pagalmä) teem semmes deewekkeem fwehtiti, bet weena nered-sama warra teem Warrwehrseem rohkas satureja, ka tee winnus ne flakteja. Tai pascha falka trihs reisi karsch zehlehs, un tee diwi mahzitaji leeläs breefmäs bija. Tatschu winni ar drohschu prahtu gabje to fallu apraudsibt no weena malla lihds oht-ram. Kad winni kahdu reisi sahze runnaht no tahs pafaules raddischanas, weens wezs deewekku preeferis brehfdams teem pretti runnaja un fazzija: Tekrus irr wissu semmi raddijis un tas pats arri muhsu fallu Wiratuni irr raddijis, un kad winsch to bija raddijis, tad winsch to tä istaisija, kahda taggadin irraid. (Turplifam wairaf.) P—u.

• Kä deeweklis prazessi paspehlejis.

Sadana pilfatä Preeksch-Indiä kummedinu nam-mam prettim, stahw kahds elka-deewa namminsch. Kahdä wakkarä jaw labbi wehlu diwi jauni wirsneeki ereibufchi isnahk no ta kummedina gribbedami us sawu kohrteli eet. Redsi tur prettim winneem spihd fwezze tanni deewekku namminä. Tee wirsneeki tur eet celschä un to deewekku ar wissu galdinu, kur tas stahweja, ismett laukä un fadausa. Kad nahlo-schä rihtä tee pagani sawu deewekli tä neschelligi reds apkehfitu, tad par to zehle leclu Lehrmu; win-ni tikfufchi mekle un atrohn tohs wainigus. Un lecls pulks to paganu no dusmahm schnahdams tohs apfuhds pee teefas. Teefas kungs prassa: „Ro tee abbi jaunifungi jums launa darrijufchi?“ Lau-

dis atbild: mums pascheem wiini gan nefo launa ne irr darrijufchi, bet muhsu Deewu wiini irr ap-kehstijufchi. Behz tam teefnesis spreesch tä: Kad behz juhfu pascha wahrdeem schee abbi jaunifun-gjums pascheem nekä launa darrijufchi, tad jums arri ne peenahfahs pahr winneem fuhdseht, bet ween juhfu deewam. Gr.

Sluddinaschanas.

No Krohna-Wirzawäs pagasta magasihnes irr 2031 tschetwertu rudsu, 250 tschetwertu meeichn un 625 tschetwertu ansu labbibas preeksch pahrdohschanas pagastam par labbumu noliftis un no augstakahm teefahm paweh-lehts, lai us isfohlischanu isdohd; tad us tam schi pagasta teefa to primo isfohlischanas terminu 3schä Zubut un to beidsamo terminu 5tä Zubut f. g. preeksch pufes-deenas pulstien 10 pee schihs teefas irr nolehmuuse; ta-deht tohp wiffi tee usaizinati, kas scho labbibu grihb-pirkt, tannis peeminnetäs deenas pee schihs teefas ar tahm peenahfamahm drohschibahm fanahht un sawas selb-lischanas un pahrschlischanas isteift. Tahs pahrdohschanas nolihgschanas warr katrä deenä, bes fwehtde-nahm un fwehtkeem, schihs teefas kanzelejä dabubht sun-naht. Krohna-Wirzawä tai 12tä Maiji 1859.

(S. W.)
(Nr. 999.)

J. Sengall, pagasta wezzakais
H. Dres, teefas ffrühweris.

Tai nakti no 13 us 14to Maiji irr Trefnu krohdst-neefam Kasbarim diwi widduweji sirgi no gaunibahm sagti: 1) r a u d s, 8 gaddus wezs, ar bischi lihku mug-guru, kreisai palkakas kahjai nags eesprahdäts, peere it-masa balta sibmite un 36 rubl. sudr. wehrtibä. 2) D u l-l i b e h r s, 9 gaddus wezs, ar leekeem tuffschumeem, kaitainu frustu un 40 rubl. sudr. wehrtis. Kas par scheem sagteem sirgeem warr flaidras sinnas Trefnu un uisch-Dispyntes aprinki doht, dabuhš 10 rubl. patejizitas malfas.

R i h g ä, Jelgawas preekschwilfatä, irr tahda fchenke-eebraufschana un labbi usurrechts nams, kas dohd 10 prazentes cenahfschanas un stahw us tam derrigä weeta Kas to grihb pirkt, warr flaidrakas sinnas par to dabubht **Jelgawä** Latw. Awischu nammä, Kanahla eelä flawibru taistaja Tribes nammä.

S i u u a.

Preeksch muhsu tizibas beedreem kas **Sibiria** dshwo, tizibas sobyschanai par labbu irr famettufchi un ma-eedewufchi: No Trikales draudses 93 rubl. f.; no Burtneeku dr. 83 rubl. 50 kap. f.; no Wallu dr. 97 rubl. f.; no Was-Sallazes dr. 72 rubl. f.; no Dünaminde dr. 11 rubl. f. **J. Walter,**

Widsemmes General-Superdents.

Leepajā libds 9. Maija atnahk.: 47 fuggi un isgabj. 58. Ribgä lihds 23. Maija atnahk.: 420 fuggi un isgabj. 293

B r i w d r i f f e h t.

No jubrmaläs-gubernements augstas waldischanas puffed: Collegienrath G. Blaeſe, Censor. Jelgawä, tai 26. Maiji. 1859.
No. 84.